

Foto: Morten DD Hansen

10

Plant hjemmehørende og hvidblomstrende buske og træer i læhegn og remiser

Årets første buffet

I foråret står mange træer og buske i landskabet som hvidblomstrende ta' selv-borde og lokker på de vilde bier. Sammen med pilekrat byder de på en tidlig føderessource for flere insekter. Derfor kan du opnå 3 bi-point ved at sørge for, at der er hvidblomstrende buske og træer i dine læhegn og remiser.

For biernes skyld kan det være en god idé at etablere et læhegn eller en remise, hvor der før var landbrugsjord, men undgå at nedlægge et gammelt hegn for at udskifte det med et nyt. Over tid bliver hegnene mere og mere værdifulde som levesteder, og det kan derfor være et tilbageskridt hvis et gammelt hegn udskiftes med et nyt.

Skal man plante, så anbefaler vi hvidblomstrende danske arter af træer og buske, såsom engriflet hvidtjørn, slåen, skovæble, almindelig hægg og mirabel.

Husk lys og luft mellem træerne

For de vilde bier fungerer træer og buske bedst i kombination med lysåbne arealer, som aldrig kommer under plov. Mange arter har brug for permanente åbne arealer til redebygning, og da de fleste ikke flyver langt for føden, er det vigtigt at rede- og fødesøgningsområde ligger i umiddelbar nærhed af hinanden.

Hvis du har afsat et areal til etablering af læhegn eller remise, så undlad at plante hele arealet tæt til med træer og buske, eller gå efter en luftig struktur, hvor der er forskellige højder på træer og buske. På denne måde skaber du plads til små lysåbne arealer, hvor bierne kan bygge rede. Her bliver der også plads til at andre gode bi-planter,

Dette faktaark er en del af en serie, der sætter fokus på, hvordan du kan hjælpe de vilde bier. I alt beskrives 10 forskellige bivenlige tiltag, som er anbefalet af forskere og naturforvaltere, og som du kan udføre på din bedrift. Hvert tiltag er værdisat med 'humlebier' (1-10, hvor 10 er bedst) som indikerer, hvor godt tiltaget er for bierne.

Du kan læse mere om kampagnen på www.lf.dk/bi. Læs også faktaboksen for overblik over de relevante regler.

Forårets hvidblomstrende træer og buske tiltrækker de vilde bier.
Foto: Colourbox.

som fx mælkebøtter og brombær, kan etablere sig. Hvis du søger tilskud til læhegn, se faktaboks om regler.

Ved etablering af en remise, kan man også vælge at væbne sig med tålmodighed og lade træer og buske komme af sig selv – for naturen er det den bedste løsning.

Beskyt arealerne mod landbrugsaktivitet

Mange af de vilde bier bor i jorden. Påvirkning fra landbrugsaktivitet, som fx jordbehandling kan derfor ødelægge arealets værdi som redested.

Samtidig kan påvirkningen fra både pesticider og gødning have utilsigtede effekter på vilde bier, sommerfugle og andre insekter og smådyr. Derfor er det vigtigt at undgå, at der kommer afdrift fra pesticider og gødningsspild i bræmmer og hegn.

Svækkede træer og buske kan være gode levesteder for svampe og insekter. Foto: Andrea Oddershede.

Husk at der i forbindelse med etablering af nye læhegn stilles krav om, at der ikke må anvendes pesticider i de første 5 år.

Gør læhegn og remiser attraktive for flere arter

Ved etablering af et nyt hegn fokuserer mange på træernes sundhed og deres evne til at vokse sig store. Men for mange svampe og insekter, inklusiv nogle af bierne, kan svækkede træer udgøre gode levesteder. For eksempel yngler og overvintrer hushumle og murerbier i træer, der har huller eller billegange.

Det er derfor fint, hvis nogle af de nye træer fx knækker i storm, eller hvis hjortevildtet lave bid og barkskrælning. Nøgleordet er variation, hvis man vil lave levesteder for så mange arter som muligt.

Arealets værdi som levested øges også ved at tilføre sten- og grenbunker, som får permanent holdeplads i læhegnet. Disse er udmærkede skjul og levesteder for en lang række arter.

Inviter flere arter indenfor i læhegnene ved at skabe levesteder, f.eks. med sten- eller grenbunker. Foto: Andrea Oddershede.

Læhegn fungerer bedst for bierne, hvis de ligger i kombination med permanente udyrkede arealer. Foto: Andrea Oddershede.

I remiser er der frihed til at plante i en mere naturlig og varieret struktur. Sørg for en god blanding af træer og buske, og plant dem gerne i spredte partier, så der også opstår lysåbne pletter. Har man tålmodighed, kan man også lade remisen opstå af sig selv, det er i virkeligheden både det mest bi-venlige og det nemmeste. Foto: Andrea Oddershede.

Få overblik over regler og naturdata*

Hvis du planter hegn, remiser eller lader arealer springe i skov, så vær opmærksom på, at der er en række regler og betingelser, som skal overholdes.

Se nærmere i "Vejledning om tilskud til læhegn og småbeplantninger".

Hvis du tilplanter et areal eller lader det springe i skov, så læs mere i "Vejledning til bekendtgørelse om jordressourcens anvendelse til dyrkning og natur".

Etableres der læhegn på en markblok, skal du vide, at der i perioden fra 15. marts til 31. juli ikke må foretages beskæring af buskads og træer på arealer, der er beliggende i markblok. Bestemmelsen er omfattet af krydsoverensstemmelse, og overtrædelse kan føre til træk i støtten.

Levende hegn er ikke i sig selv beskyttede, men vær opmærksom på, at der er forbud mod at fælde hule træer, træer med spættehuller og redetræer for visse sjældne fuglearter (se Bekendtgørelsen om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt (Artsfredningsbekendtgørelsen)). Forbuddet gælder for nogle arter kun i visse perioder.

Hvor må du ikke plante hegn?

På Danmarks Arealinformation kan du finde oplysninger om fuglebeskyttelsesområder, klitfredede arealer, fredninger, §3-beskyttede arealer og beskyttelseslinjerne, hvor beplantning og etablering af læhegn normalt ikke er tilladt, eller ikke er tilladt uden forudgående anmeldelse eller dispensation.

Naturværdier

Vil du vide mere om naturpleje, beskyttet natur og samspillet med øvrige regler for landbrugsproduktionen kan du læse mere i miljøstyrelsens Naturplejeguide.

Med app'en "§3-natur beskyttet natur" kan du få et overblik over naturværdi (HNV-scoren), særlige arter, sten- og jorddiger, fortidsminder og beskyttet natur, der er fundet og registreret på de arealer du står på. Vær opmærksom på at naturregistreringerne er vejledende, der kan være beskyttet natur og arter, der endnu ikke er registreret på arealerne. Søg på 'Beskyttet Natur' der hvor du henter apps.

*NB: Vær opmærksom på, at dette blot er et overblik, ikke en fyldestgørende gennemgang af alle regler.

KONTAKT

Anne Eskildsen
Specialkonsulent
Anlæg & Miljø
anee@seges.dk
+45 8740 5423

Andrea Oddershede
Specialkonsulent
Anlæg & Miljø
anod@seges.dk
+45 8740 5444

